

«دوم بهمن»

بعنوان روز و جشن ملی و سراسری کرد

ناصر ابرانپور

در جهان امروز هیچ ملت و دولتی را نمی‌توان یافت که از سمبول (نماد) مشخص‌کننده خود برخوردار نباشد. این امر حتی برای نهادها و سازمانهای سیاسی، صنفی، ورزشی، فرهنگی داخلی و بین‌المللی نیز صدق می‌کند. بسیاری اوقات یک آرم و یا حتی یک رنگ معین کافی است برای تشخیص ماهیت و هویت سازمان و یا دولتی که این علائم به آنها منتسب می‌گردند. بر همه مبرهن است که مثلاً هلال، شمشیر و پرچم سبز غالباً از اسلامی بودن و داس و چکش و ستاره و رنگ سرخ از سوسیالیستی بودن حکایت می‌نمایند.

بخشی از نمادها بار و تأثیر ایدئولوژیک دارند، برخی بیشتر سیاسی می‌باشند، برخی صنفی و تجاری و برخی دیگر نیز ملی هستند و «نمادهای ملی» نامیده می‌شوند.

مقصود از نمادهای ملی نیز اجزاء یا عناصر نهادی و تعیین‌کننده هویت ملی یک ملت یا خلق می‌باشند. نمادهای ملی با گذشته تاریخی و به ویژه با فرهنگ هر ملت پیوند تناتنگی دارند و از آن مایه می‌گیرند. این نمادها از سوی ملت‌هایی که از دولت خود برخوردارند، نهادینه شده و به روزهای تعطیلی ملی و به نمادهای رسمی و دولتی مبدل گشته‌اند. پرچم ملی، آرم، سرود ملی، اماکن و روزهای تاریخی و اعیاد و همچنین شخصیت‌های ملی - تاریخی مهمترین سمبل‌های ملی می‌باشند.

اهمیت سمبلها (نمادها) از آنجا ناشی می‌شود که انسانها از دیرباز از طریق و به کمک آنها با هم در پیوند و ارتباط بوده‌اند. نمادها نقش‌های مهمی را ایفا می‌کنند: آنها یا تبلور مضامین اعتقادی و آرمانی می‌باشند و در آنها آن اشتراکات فردی و جمعی با هم عجین می‌شوند که اشکال بیان و نمود زبانی ندارند و بدین ترتیب نشانی بر وجود یک نوع ناخودآگاهی هستند، حکایت از تصورات معین در مورد جهان و مفاهیم و معانی دارند؛ یا معرف یک ملت، دولت، ارگان و ... می‌باشند؛ یا نقش و رسالت متحدکننده (انتگراتیو) دارند؛ یا **تعلق و اراده مشترک سیاسی** را نمایان می‌نمایند و یا مجموعه‌ای از این نقش‌ها را ایفا می‌کنند.

ملت‌ها نیز به مانند انسانها از طریق سمبلها با هم در ارتباطند. آن هنگام که Neil Armstrong آمریکایی در ۲۱ ژولای ۱۹۶۹ برای نخستین بار پا روی ماه گذاشت، اولین کاری که کرد این بود که پرچم آمریکا را در آن به اهتزاز درآورد. آن هنگام که سربازان ارتش سرخ اتحاد شوروی برلین را فتح کردند، پرچم خود را بر رأس مکانهای مهم پایتخت آن هنگام نازیها برافراشتند. عموماً پرچم در کنار آرم مهمترین سمبل معین‌کننده یک ملت یا دولت به ویژه به سوی بیرون می‌باشد. اما با اهمیت‌ترین نمادها به سوی داخل جامعه نخست سرود ملی و سپس تعطیلات رسمی و ملی می‌باشند.

سرود ملی «ای رقیب» و بعدها پرچم کردستان نشانه‌ها و نمادهای سمبولیک در فرآیند تاکنونی ملت‌سازی کرد می‌باشند. در نهادینه شدن پرچم، نقش ارزنده و تاریخی مسعود بارزانی را نباید از نظر دور داشت و تحسین نکرد. این بیرق اولین بار در جمهوری کردستان به اهتزاز درآمد و نیروی سیاسی تشکیل‌دهنده این جمهوری «حزب دمکرات کردستان» بود. درحالیکه «حزب دمکرات کردستان ایران» بعدها نه تنها هیچ تلاشی را برای به رسمیت شناختن و فراگیر شدن این پرچم چون پرچم کردستان نکرد، بلکه از قریب ۳۰ الی ۴۰ حزب کردستانی، اثباتاً آخرین حزبی بود که به ناچار این پرچم را به عنوان پرچم کردستان به رسمیت شناخت! به هر حال، امروز بارزترین مشخصه سمبولیک هویت کردی و کردستانی پرچم زیبای کردستان می‌باشد. جای مباهات است که هیچ مراسمی نیست که از سوی یک سازمان و یا حتی انجمن کوچک کردی برگزار گردد و در آن پرچم کردستان افراشته نشود. خوشبختانه اکنون پرچم کردستان به مثابه مهمترین عنصر مشخص‌کننده هویت فرامرزی ملی - فرهنگی مان جا افتاده است.

در این راستا باید گام‌های راسختری برداشت.

۲ی رپبه‌ندان، روز تأسیس نخستین جمهوری و دولت مدرن و ملی کرد - به مانند پرچم کردستان - اراده ملی ما جهت به دست گرفتن سرنوشت سیاسی و ملی خود را به نمایش می‌گذارد. بر همین اساس تجلیل از آن دارد خوشبختانه فراحزبی، فراایدئولوژیک و فرامرزی می‌شود، به نحوی که امروز دیگر همه طرف‌های سیاسی کردی در گرامیداشت آن مشارکت می‌کنند.

لذا باید بعنوان گام بعدی، این روز را چون **روز جشن ملی کرد** در کردستان و در دیاسپورا تعیین و اعلام رسمی نمود. شایسته است که **۲ی رپبه‌ندان** در سراسر کردستان - و البته در مرحله نخست در کردستان عراق - تعطیل عمومی اعلام شود. تعطیلی **۲ی رپبه‌ندان** باید در بخش‌های دیگر کردستان نیز به یک خواست سیاسی و مدنی مردم تبدیل شود. ضرورت دارد که **۲ی رپبه‌ندان** چون «**سمبول و هیمای نه‌ته‌واپه‌تی**» به ذهن همه مردم کردستان رسوخ کرده، به روان جمعی تبدیل شده و نهادینه گردد. همچنانکه مبارزه برای آزادی برگزاری نوروز در کردستان ترکیه تا اندازه‌ای بی‌ار نشست و دستاوردهایی در پی داشت، این تلاش مدنی و سیاسی نیز یقیناً دستاوردهای گرانبهایی را برای تسریع و تکامل روند ملت‌سازی و رهایی مردمان در پی خواهد داشت.

۵ فوریه ۲۰۰۷

nasser@iranpour@t-online.de